

AMKEN SELVITYS: AMMATILLINEN KOULUTUS EI HYDY POIKKEUSOLOISSA

Ammatillisen koulutuksen sopeutuminen poikkeustilanteeseen on toteutunut olosuhteisiin nähden hyvin. Lähes kaikki opiskelijat jatkavat opintojaan ja uusia koulutuksia käynnistyy jatkuvasti. Tilanteen pitkittyminen vaikeuttaa erityisesti yritysten henkilöstökoulutuksen toteuttamista sekä erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden suoriutumista opinnoista, selviää Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKEN jäsenkyselystä.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjät ovat siirtyneet etäopetukseen nopeasti. Toisille muutos on merkinnyt valtavaa digiloikkaa, osalla on jo pitkälle rakennetut digikampukset. Ammatillisessa koulutuksessa etäopetukseen soveltuvia valtakunnallisia oppimateriaaleja tarvittaisiin enemmän ja näiden tuottamiseen tulee panostaa. Tärkeää on myös hyvien pedagogisten käytänteiden tehokas jakaminen.

Suurella osalla opiskelijoista etäopiskelu sujuu hyvin. Tuen ja ohjauksen tarve on kuitenkin kasvanut erityisesti niiden nuorten ja aikuisopiskelijoiden kohdalla, joilla on oppimisvaikeuksia, sosiaalisia tai terveydellisiä ongelmia. Kriisin pitkittyessä on pelkona, että opinnoista putoavien määrä kasvaa. Kitkaton yhteistyö opiskelijahuollon, sosiaalitoimen ja nuorisotyön kanssa on tärkeää, myös jälkihoitoon tarvitaan resursseja.

Lähes kaikkien korkeakouluihin hakevien opiskelijoiden valmistuminen on pystytty turvaamaan. Osalla opiskelijoista valmistuminen viivästyy poikkeustilanteen vuoksi, tyypillisimmin 1-3 kuukaudella.

Työelämässä oppimisen toteuttaminen on vaikeutunut

Merkittävimmät vaikeudet koulutuksen toteuttamisessa koskevat työelämässä oppimista koulutus- ja oppisopimuksena. Vaikeuksia on erityisesti palvelualojen opinnoissa, joissa osa yrityksistä on joutunut jopa sulkemaan ovensa. Yleisesti yli kolmannes koulutus- ja oppisopimuksista on keskeytynyt. Lähes kaikkien näiden opiskelijoiden opintoja on voitu kuitenkin jatkaa muilla tavoin.

Ammatilliseen koulutukseen voidaan kevään yhteishaun lisäksi hakea jatkuvalla haulla. Lähes kaikki kevääksi ja kesäksi suunniteltu koulutus saadaan käynnistettyä.

Henkilöstökoulutus on vähentynyt jyrkästi

Osa koulutuksen järjestäjistä joutuu sopeuttamaan toimintaansa koulujen sulkemisen vuoksi. Erityisesti markkinaehtoinen yritysten hankkima henkilöstökoulutus on vähentynyt merkittävästi. Irtisanomisilta todennäköisesti vältytään, mutta jopa noin

puolella saattaa olla edessään lomautuksia. Nämä koskevat pääsääntöisesti ravintolapalveluita, kiinteistöhuoltoa sekä koulutuksen tukipalveluita.

AMKEN esitykset osaamis- ja koulutuspalveluiden varmistamiseksi

Koronakriisillä on pitkäkestoisia haittavaikutuksia talouteen. Osaamisen varmistaminen ja koulutus ovat tehokasta lääkettä yksilön, yritysten ja yhteiskunnan kohtaamien haittojen minimoimiseksi ja hyvinvoinnin turvaamiseksi. Ammatillisella koulutuksella on tässä keskeinen rooli. AMKE esittää seuraavia toimia:

- Työvoimakoulutuksen ja yhteishankintakoulutuksen resurssit varmistetaan. Yrityksille, lomautetuille ja irtisanotuille tarjotaan koulutus- ja osaamispalveluita. Monia palveluita voidaan toteuttaa heti. Ei pidä odottaa syksyyn.
- Kysyntää osaamis- ja koulutuspalveluille tulee kriisin hellitettyä voimakkaasti. Leikkaukset ammatillisen koulutuksen määrärahoihin vaikeuttavat oleellisesti koronakriisin taloudellista vaikeuksista toipumista. Ammatillisen koulutuksen rahoitusta pitää lisätä eikä tulevaisuusinvestointirahoituksesta tule luopua.
- Ammatillisen koulutuksen resurssit tulee kohdentaa mahdollisimman vaikuttavasti koko työikäisen väestön osaamisen turvaamiseen.
- Oppivelvollisuuden laajentamisen käyttöönottoa tulee siirtää ja sen taloudelliset vaikutukset tulee arvioida huolella.

Lisätiedot

Veli-Matti Lamppu,
toimitusjohtaja
puh. 050 344 2554
veli-matti.lamppu(at)amke.fi